1 HAZİRAN 1981 ● FASİKÜL -20

Milliyet Turizm Eki

MARMARA BÖLGESİ 2

BURSA'DA ZAMAN

Bursa'da eski bir cami avlusu
Mermer şadırvanda şakırdayan su,
Orhan zamanından kalma bir duvar,
Onunla bir yaşta ihtiyar çınar
Eliyor dört yana sakin bir günü,
Bir rüyadan arta kalmanın hüznü
İçinde, gülüyor bana derinden,
Sanki o hatıra serinliğinden,
Ovanın yeşili, göğün mavisi
Ve minarelerin en ilâhisi...

Ahmet Hamdi TANPINAR

BURSA

Uludağ
Gemlik
İznik
İnegöl
Mudanya

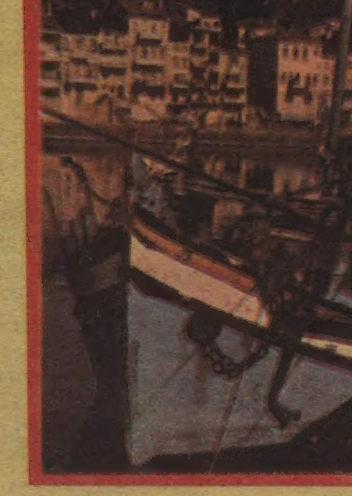

TARİHİ gelişimi, doğal guzellikleri, binlerce yıldan beri bilinen şifalı kaplıcaları ile Bursa, bütün dünyanın ilgisini çeken bir şehrimiz. Göller hariç olmak üzere 10.609 kilometrekarelik bir alana yayılan Bursa'nın nüfusu, 1980 sayımına göre, 1.161.553. Doğusunda Bilecik, batısında Balıkesir, kuzeyinde Marmara Denizi, İstanbul ve Kocaeli, güneyinde Kütahya illeri ile çevrili olan Bursa, aynı zamanda bir kaplıca şehri.

Yöredeki dağlar, genellikle doğu-batı yönünde uzanan sıradağları oluşturuyor. Saman dağları, İznik gölünün güneyinde Katırlı dağları ile birleşiyor. Mudanya dağları, Bursa ovasını denizden ayırıyor. Karadağ, Asarak, Sincan dağları bölgenin diğer yükseltileri. Dünyaca ünlü bir kayak merkezi olan Uludağ ise 2543 metre. Uludağ'daki önemli yaylalar Kadıyayla, Sarıalan, Kirazlıyayla, Karabelen ve Dolubaba.

Bursa'nın ovaları geniş ve bereketli. Uludağ'ın eteklerinden doğarak 87 kilometre yol katettikten sonra Marmara'ya dökülen Nilüfer çayı, Deliçay, Atranos çayı, Susurluk çayı ve Sakarya nehrine karışan Göksu deresi yörenin akarsularını oluşturuyor. 156 kilometrekarelik Ulubat (Apolyont) gölü ile yüzölçümü 208 kilometrekare olan İznik gölü, bu ilimizde.

"Karadeniz ikliminin egemen olduğu Akdeniz iklimi" olarak nitelenen hava koşullarının egemen olduğu Bursa'da, yazlar uzun ve sıcak, kış ayları da yağışlı geçiyor.

Ovalarda sebze ve meyva tarımı yapılıyor. Karacabey'in soğanı, Yenişehir'in domates ve biberi, İnegöl'ün fasulye ve sarımsağı, İznik'in, tamamına yakını dışsatıma konu olan üzümü ünlü. Bursa ovasına şeftali tarımı da büyük önem taşıyor. Bursa, merkez dahil olmak üzere 11 ilçe, 13 bucak ve 749 köyden oluşuyor. Hepsinin ayrı özellikleri olan bu ilçeler, Gemlik, İnegöl, İznik, Karacabey, Mudanya, Keles, M. Kemalpaşa, Orhaneli, Orhangazi ve Yenişehir.

SAKARYA

Sapanca ● Karasu

KOCAELİ

Karamürsel ● Değirmendere
Gebze ● Hereke ● Kefken
Yarımca ● Gölcük

BİLECİK

Boyzüyük ● Söğüt

Osmanlı Devletinin ilk başkenti, 2 bin yıllık bir şehir

BURSA

«Yeşil Bursa» olarak anılan, bir tarih ve doğa hazinesi bu kentimiz, aynı zamanda gelişmiş sanayii ile ekonomimizde önemli bir yer tutuyor

Bursa'da yüzyıllardır önemini kaybetmeyen işkolu, ipekçilik. Bu ilimizde dokunan ipekli kumaşlar, dünyaca ünlü, benzeri zor bulunur nitelikte. İpekböceği bu ilimizin adeta sembolü

Osmanlı Devletinin ilk parası bu ilimizde basıldı

Yeşil Türbe

BİR büyük cihan imparatorluğunun, Osmanlı devletinin ilk başkenti olma onurunu taşıyan Bursa'nın 2 bin yıllık bir tarihi var. Üstün doğa güzellikleri, yüzyıllardır "kaplıca şehri" olarak da anılmasına neden olan sağlık kaynağı şifalı suları, tarihî Türk sanat yapıları, dünyaca ünlü kayak merkezi Uludağ'ı ile Bursa.

Küçük bir boydan büyük bir imparatorluk yaratan Osmanlı devletinin kurulduğu topraklar üzerinde bulunan Bursa, tarihî boyunca ünlü komutanlar, bilginler, edipler, şairler yetiştiren bir yöremiz. Bursa, turizm yönüyle de çok çeşitli olanaklarıyla gelişmiş bir ilimiz.

TARİHTE BURSA

Bursa'nın tarihî çok eski çağlara kadar iniyor. Bursa ve çevresi Anadolu'da ilk siyasî birliği kuran Hitit İmparatorluğu'nun sınırları içindeydi. Hititlerden sonra bölgeye, Frikya ve Lidya krallıkları egemen oldu. Daha sonraları İran İmparatorluğuna geçen Bursa, M.Ö. IV. yüzyılda bütün Anadolu toprakları gibi Büyük İskender tarafından alındı. Daha sonraları da Bergama Krallığına geçti. Eski çağlarda "Bithynia" adı verilen bölgenin, önemli şehirlerinden biri olan Bursa'nın kurucusu ise, M.Ö. II. yüzyılda yaşayan Bithynia Kralı Prusias. Şehrin mimarının da ünlü Kartaca Komutanı Anibal olduğu kabul ediliyor. Şehrin adının Prusiat'tan geldiği ve "Brousse" olarak yerleştiği, Türklerin dilinde de "Bursa" halini aldığı söyleniyor.

KRALİÇE TEODORA

Roma ve Bizans egemenliği sırasında imar edilen Bursa, özellikle imparator Justinyanus döneminde çok gelişti. Çekirge (Pythia) kaplıcalarının bulunduğu yerde Bizans İmparatoru Justinyanus büyük bir saray ve halka açık bir hamam inşa ettirdi. Bu dönemlerde İmparatoriçe Teodra'nın maiyetiyle birlikte buraya geldiği ve bir yaz mevsimini çekirge hamamlarında geçirdiği biliniyor.

Bursa'nın Türkler tarafındaı. ilk kez fethi, Alp Arslan'ın 1071'de Bizans İmparatoru Romen Diyojen'i Malazgirt'te yenerek Batı Anadolu'ya uzanan Selçuk ordularının komutanı ve Anadolu fatihi 1. Kutalmışoğlu Süleyman Şah tarafından 1080'de gerçekleştirildi. Türklerin yönetiminde 35 yıl kalan şehir, 1115'de Haçlı ordularının yardımıyla Bizans tarafından geri alındı. Tekfurluğun merkezi oldu. Bursa'nın Türkler tarafından kesin fethi, 1326 yılının, bir cumartesi gününe raslayan 6 nisanında oldu.

İLK PARA

Bursa Osmanlı Türklerinin ilk başkenti olması nedeniyle kısa zamanda olağanüstü bir gelişme gösterdi, devlet burada teşkilatlandı, ilk para 1327 yılında burada basıldı.

1402 yılında Timur, 1412 yılında Karamanoğulları'nın baskınlarına uğrayan şehir, tamamen yakılıp yıkıldı. Kardeş kavgaları sonunda Çelebi Sultan Mehmet duruma egemen oldu. Yeşil Camii, medrese, imaret ve türbeler yaptırarak, şehrin imarını hızlandırdı. Sanat ve bilim adamlarının Bursa'ya gelmelerini sağladı. İmar hareketleri II. Murat zamanında da devam etti. Muradiye'deki eserler camiler, imaretler, hamamlar, çeşmeler ve hanlar yapıldı.

VEBA SALGINI

1429 yılında şehir büyük bir veba salgınına uğradı. Çok sayıda insan öldü. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul'u zaptı Bursa'nın gelişimini durdurdu. Fatih'in ölümünden sonra oğlu II. Bayezit'in padişahlığı sırasında kardeşi Cem Sultan, 1481 yılında Bursa'ya gelerek, padişahlığını ilan etti. 18 gün süren padişahlığı II. Bayezit'in Bursa'ya gelişi ile son buldu.

Yavuz Sultan Selim padişah olunca, kardeş kavgalarına son vermek için Bursa'ya geldi adına hutbe okutup para bastırdı.

YUNAN İŞGALİ

Bursa 9 temmuz 1920'de Yunanlılar tarafından işgal edildi. Şehir 11 eylül 1922'de Türk orduları tarafından kurtarıldı. 11 ekim 1922'de Mudanya mütarekesi Bursa'nın Mudanya ilçesinde yapıldı.

Ülke ekonomisinde de geniş bir yeri bulunan Bursa'da, yüzyıllardır önemini kaybetmeyen bir işkolu ipekçilik. Bu ilimizde tarihi boyunca dokunan ipekli kumaşlar, dünyaca ünlü. Bu nedenle Bursa ile ipek eşdeğer kazanıyor. O kadar ki, ipekböceği bu ilimizin adeta sembolü.

Bursa hakkında daha çok şeyler anlatmak mümkün. Ama biz, 1960 yılında Fransa'da yayınlanan bir rehber kitaptan, bu yöremizle ilgili tanıtıcı bölümü aktarmakla yetineceğiz.

"İstanbul yönünden gelirken manzarası Bursa'dan daha hoş bir şehir bulmak zordur. Mezarlık ve bahçeleri saran selvilerin neftisi içinde şairane bir şekle bürünmüş binaları, camileri ve türbeleri, kiremit damlı pitoresk ve açık renkli evleri, serin sokakları ve şuraya-buraya serpiştirilmiş çeşmeleri, insanda adeta zamanın dışında yaşandığı hissini uyandırır. Bizanslılar döneminden kalan hamamları ve kaplıcaları ile Bursa'nın Türkiye'nin en güzel turizm merkezlerinden biri olduğu söylenebilir."

Evet, bu yargıya birşey eklemeye gerek yok.

Sizlere, bu güzel ilimizde tarih ve doğa ile içiçe, sessiz, sakin, zamanın dışında bir tatil diliyoruz.

BURSA'NIN ÖNEMLİ TARİHLERİ

6 nisan 1326 cumartesi, Bursa'nın fethi ve Osmanlı devletinin ilk başkenti oluşu.

1327, Osmanlı devletinin ilk parasının basılışı.

1378, (başka tarihçiye göre 1381) Yıldırım Bayezid için yapılan ilk muhteşem evlenme töreni.

1429, Büyük veba salgını.

1481, Cem Sultan'ın Bursa'da 18 gün padişahlık yapması.

1512, (nisan) Yavuz Sultan Selim'in kardeş kavgalarına son vermesi ve matem için Bursa mahkemelerinin 3 gün kapatılması.

1642, İlk kilise vak'ası Kadı'nın kapatılmasına karar vermesi üzerine çıkan kargaşalıktan sonra İstanbul'dan gelen ferman ile kilisenin tekrar açılması.

1698, Ulucami vak'ası. Kadir gecesi Ulucami'de kadir namazını cemaat ile kıldıran imama dışarıdan camie giren bir grubun (bu namazı cemaatle kılmanın doğru olmadığı iddiası ile) saldırması, İmam Abdurrahim Efendiye sallanan hançeri önlemek isteyenin öldürülmesi, büyüyen olayın yetişen bekçiler tarafından önlenmesi.

1801, Bursa'da büyük yangın, Yeşil, Yahudilik, Ahmetpaşa, Fenari, Mantıcı, Çarşı, Ali Paşa, Kırkağaç mahallelerinin yanması.

1837, Bursa'da ilk ipek fabrikasının açılması ve memleketimizde ilk kez kadınların fabrikada çalışması.

1845, Askeri İdadi (Işıklar Lisesi)nin açılması.

1854, (9 şubat), Ulucami'nin 20 kubbesinden 18'ini çökerten ve halkın (küçük kıyamet) dediği büyük Bursa depremi.

1860, Padişah Abdülaziz' in Bursa'ya gelmesi nedeniyle 19 günde Hünkâr Köşkü'nün inşaası.

1861, Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa başkanlığında bir heyet tarafından Bursa'nın ilk haritasının yapılması.

1883, Mülki İdadi (Şimdiki Erkekler Lisesi)nin açılması.

1888, Vali Ahmet Vefik Paşa tarafından memleketimizde ilk tiyatronun Bursa'da açılması.

1920, (9 temmuz), Yunanlılar tarafından işgali.

1922, (12 eylül), Yunanlılardan geri alınışı.

1922, (11 ekim), Mudanya Mütarekesi.

NERELERE GİDİLİR ● NERELER GÖRÜLÜR

Bursa, türlü uygarlıkların merkezi olmuş bir kentimiz. Devrin sanatkârları burada toplanmış ve yaptıkları eserlerin bazıları günümüze kadar ayakta kalmış. Bu eserlerin arasında camiler, köprüler, han, hamam, kervansaraylar, burçlar, surlar, galeriler yer alıyor. Eserlerin bir kısmı orijinalliğini muhafaza ederken, bir kısmı çeşitli nedenlerle tahrip olmus.

● BITİNYA DEVRİ

Bitinyalılardan büyük bir galeri halen Memleket Hastanesi'nin kuzey bahçesinin altında bulunuyor. Bölmeleri, Bizanslılar tarafından kemerli hale getirilmiş. Hisar içindeki dehlizlerin bu galeri ile ilgili olduğu sanılıyor. Anibal'ın çeşmelerinden birisi, hisar içinde Kırkodalar Mahallesi'ndeki evin içinde bulunuyor.

● ROMA DEVRİ

Romalılar zamanından sadece bir hamamın harabesi kalmış. "Batık Hamam" diye anılan hamam harabesi şimdiki tabakhanenin önünde bulunuyor.

● BİZANS DEVRİ

Eski Bursa olarak bilinen "Hisar İçi"ni çevreleyen sur harabeleri Bizans döneminden kalmış. Doğuda Hisarkapı, batıda Kaplıcakapı, güneyde Zindankapı sur kapılarını oluşturuyor. Pınarbaşı'na açılan kapının menşei bilinmiyor. Günümüzde bu kapının yerleri açılmış olduğundan kapı yok. Ancak surların sağlam kalan ikisi Tophane yokuşunda bulunuyor.

● TÜRK-OSMANLI ESERLERİ

Bu devirden kalma pek çok cami, medrese, imaret, han, hamam, türbe var. Büyük camilerimizin sanatkârları Selçuk eserlerinden etkilenerek, yeni bir "Bursa tipi" mimarî meydana getirmişler. Bunun somut örneği, Ulu Cami .

●ULU CAMİ: Şehrin merkezinde bulunan, her taraftan dikkati çeken cami, Yıldırım Beyazıt tarafından yaptırılmış. İki minareli ve 20 kubbeli. Ayaklar üzerine dayanan, çok kubbeli camilerin güzel bir örneğini oluşturuyor. Ortasında şadırvan var. Minberi ceviz ağacından oyma ve geçmeli şaheser bir sanat eseri. Duvarları Arap harflerinin en güzel örnekleri ile süslü.

●YEŞİL CAMİ : Yıldırım'ın oğlu Çelebi Mehmet tarafından 1419 yılında yaptırılmış. Çinileri, nakışları ve planı ile şaheser bir sanat eseri olarak değerlendiriliyor.

● MURADİYE CAMİİ: Muradiye semtinde 1426-1428 yılları arasında inşa edilmiş. II. Murat'ın yaptırdığı caminin çinileri, Yeşil Türbe çinilerine oranla daha ileri bir tekniği simgeliyor.

Ulu Cami'nin şadırvanı...

●ORHAN CAMİİ: Çift kubbeli, iki yan eyvanlı, dışta iki oda ve bir revaklı. Kitabesi Çelebi Mehmet zamanında Beyazıd Paşa tarafından tamir ettirilmis.

● ALAADDİN CAMİİ: Tek kubbeli, tonozlu bir ravakı bulunan ve önünde çeşmesi var. Orhan Gazi'nin kardeşi Alâaddin Bey tarafından yaptırılmış. Hisar, Orta bahçe semtindeki Ahi Hasan Mescidi ev haline dönüştürülmüş. Çobanbey, Gazi Aktimur, Lalaşahin, Nilüfer Hatun mescitleri bugün bulunmuyor

●HÜDAVENDİGAR CAMİİ: Çekirge'deki Hüdavendigâr Camii, altı cami, üst katı medrese olan, benzeri bulunmayan bir yapıt olarak niteleniyor.

●ŞAHADET CAMİİ: Hisar içindeki bu cami de, Hüdavendigâr Sultan Murat yaptırmış. 1854 depreminden sonra onarım görmüş. Sultan Murat, şehit olduğu ya da bir mahkemede şahitlik yaptığı için Şahadet Camiî denildiğine dair iki söylenti var.

●KAVAKLI CAMİİ: Kavaklı Mahallesi'ndeki bu camii, Bursa'da 40 yıl kadılık yapmış olan Koca Efendi inşa ettirmiş. Önündeki çınar, şehrin en yaşlı çınarı olarak bilinir. Bu çınarı, Orhan devrinin erenlerinden Baba Sultan'ın diktiği söyleniyor.

●YILDIRIM CAMİİ: Yıldırım semtindeki büyük eserlerin başında yer alan bu eser, Orhan Gazi devrinde başlayan kanatlı cami tipinde.

●ALİ PAŞA CAMİİ: Bu cami, Çandarlı Kara Halil'in oğlu Yıldırım Bayezıt'ın veziri Ali Paşa tarafından yaptırılmış. Kanatlı cami tiplerinin küçük bir örneği.

●DEMİRTAŞ CAMİİ: Adı ile meşhur semtte bulunuyor. Kara Timurtaş Paşa'nın oğulları tarafından yaptırılmış. Minaresi camiden ayrı olup, altı şadırvan, üstü minare olarak ünlü bir eser.

●ERTUĞRUL CAMİİ: Yıldırım Bayezıt'ın oğlu Ertuğrul adına yaptırılmış. Mezarı ise yanı başında bulunuyor.

●MOLLA FENARI CAMİİ: Eskiden halk tarafından çok ziyaret ediliyordu. Karakterini kaybetmiş bir durumda. Somuncubaba Camiî, Molla Fenarî'nin altındaki tek kubbeli olup klasik mescit tipinde.

● SULTAN HATUN VE BEDRETTİN CAMİLERİ: Bu devrin ünlü camilerinden Yeşil Camii'nin dışında kalanlar Sultan Hatun ve Bedrettin camileri. Her iki camiin de planları aynı olup, Çelebi Sultan Mehmet'in ikiz kızları Selçuk Hatun ile Hafsa tarafından yaptırılmış. Bedrettin Camiî'nin dış kapı üzerinde kalan duvarlarındaki tuğlalarla yapılmış nefis motifleri var.

Yeşil Cami

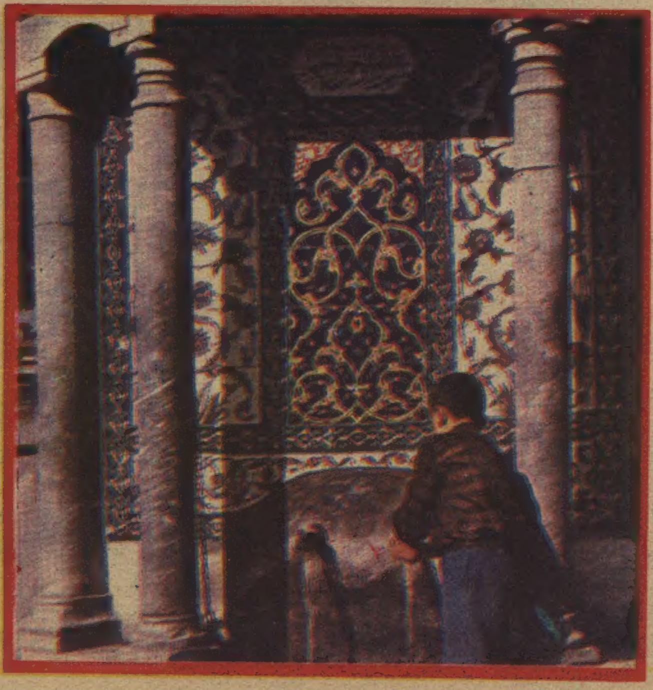

●ABDAL CAMİİ: İkinci Murat devrinde Abdal Mehmet adına Başçı Hacı İbrahim tarafından yaptırılmış. Doğu-batı yan yana iki kubbeli, ona göre de son cemaat revakı bulunan tipik bir cami. Abdal Mehmet II. Murat devri mutasavvuflarından olup camiin karşısında türbesi bulunuyor.

●ZEYNİLER CAMİİ: İkinci Murat devri mescitlerinden. Bu cami etrafına büyükler mezarlığı da deniyor. Çünkü, Hızır Bey, Molla Hüsrev, Hayalî ve daha birçok büyük burada yatıyor.

●FATİH DEVRİ: Fatih Sultan Mehmet müstakil ve yeni bir cami yaptırmamış. Ebu İshak Camiî'ni Yıldırım Bayezıt yaptırmış, Fatih yenilemiştir.

●EMİRSULTAN CAMİİ: İstanbul'daki Fatih Camii'nin küçük bir benzeri Bugünkü Emirsultan Camii ilk defa Yıldırım Bayezıt'ın kızı Emirsultan'ın zevcesi tarafından yaptırılmış. 1854 depreminde yıkılmış. Bugünkü Barok benzeri binayı Üçüncü Selim'in 1804 tarihinde yaptırdığı kitabesinden anlaşılıyor.

●ÜFTADE CAMİİ: 1581 tarihinde vefat etmiş olan Üftade Mehmet Muhittin tarafından yapılmış. Depremde yıkılınca torunu İbrahim yenilemiş. Bu klasik duvarlar üzerine 1869'da Rıza Paşa bugünkü ahşap kısımları onarmış.

● ÖTEKİ CAMİLER

Bursa içinde yukarıda zikredilen ve karakteri belli olan camilerden başka, mimarî değeri bulunmayan ya da karakteri çok bozulmuş, devirleri kesin olarak bilinmeyenler de var. Bunlar, Şükraniye, Vefikiye, Paşa, Sadi Fakih, Selimzade, Kara Çelebi, Konevi, Mantıcı, Enbiye Mesud Makramavi, Mecidiye, Güngörmez, Hayriye, Hüsameddin, Çırpan, Selimiye, Rusçuk, Ahmet Paşa, Fenarî camileri.

TÜRBELER

Bursa ilinde Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk altı padişahı yatar. İkisi dışındaki yapılar hemen hemen asıl karakterlerini muhafaza ediyor.

●OSMAN GAZİ TÜRBESİ: Hisar içinde, Tophane denen yerde bulunuyor. İlk fetih zamanında burada büyük bir Bizans manastırı (Sent Eli) varmış. Şehri ilk kuşatan Osman Gazi buraya gömülmeyi vasiyet etmiş. Fethin sonucunu göremeden ölmüş. Orhan Gazi geçici olarak Söğüt'e gömdüğü babasının cesedini fetihten sonra buraya getirmiş. Yangın ve depremlerde yıkılıp yok olan türbe yerine şimdiki binayı 1868'de Abdülaziz yaptırmış.

●ORHAN GAZİ TÜRBESİ: Doğu tarafında bulunan bu türbeye güneyden giriliyor. Türbenin ortasında Orhan Gazi'nin ahşap muhteşem kabri duruyor. Yeşil örtülü etrafı ise pirinç parmaklıklarla çevrili.

●MURAT HÜDAVENDİGAR TÜRBESİ: Çekirge Camii'nin önünde, sade ve bir klasik eser. İçinde Birinci Kosova Savaşı'nda şehit olan Sultan Murat yatar.

●YILDIRIM TÜRBESİ: Yıldırım'ın oğlu Süleyman tarafından 1406 yılında yaptırılmış. Karamanoğlu yaktıktan sonra Çelebi Mehmet tarafından yenilenmiş. Türbede 1402 yılında Akşehir'de ölüp, Şeyh Hayranî Türbesi'ne gömülen ve sonradan buraya getirilen Yıldırım Bayezıt'ın ahşap lahti var.

●ÇELEBİ SULTAN MEHMET TÜRBESİ: Yeşil Türbe adı ile tanınan Bursa'nın en muhteşem bir eseri. Türbe, dış görünüşü ile sekiz yüzlü, çini kaplı, her yüzünde mermer pencere ve panolu. Bu yüzlerin üstünde trişe renk sıvalı bir kasnak üzerine sivriye yakın tek kubbesi oturtulmuş. Dıştan tek katlı bir türbe gibi görünüyor. Oysa, lahitlerin bulunduğu salonun altında her mezar için ayrı olmak üzere tonozlarla bölünmüş mezar salonları var. Türbenin inşası Çelebi'nin ölümünden 40 gün önce bitirilmiş. Sandukada, altlı üstlü iki taraflı dört satır çini kitabeden Çelebi'nin 1421 mayıs ayında öldüğü anlaşılıyor.

● SULTAN MURAT II TÜRBESİ: Muradiye Camii'nin batısında türbeler sahasında kendi adı ile meşhur. Kesme kefeke ve tuğla ile işlenmiş klasik bir eser. Kubbenin tepesi yağmur tanelerinin mermer üzerine düşmesi için açık bırakılmış. Sultan Murat'ın sade mermer, sandukalı mezarından başka bir mezar yok.

● DİĞERLERİ

Bursa'da 6 Osmanlı İmparatorluğu padişahının türbesinden başka şu türbeler bulunuyor:

Süleyman Çelebi, Hatice Sultan, Hamzabey, Kara Mustafa, Veliyüddinoğlu Ahmet Paşa, Muradiye, Mustafayı Atik, Mustafa Cedid, Gülşah Hatun, Mükrime Hatun, Sultan Mahmut, Ebe Hatun, Gülruh Hatun, Şiriş Hatun, Cem Sultan, Hatuniye , Etrafı Açık, Karşı Duran Süleyman, Azap Bey, Gül Çiçek Hatun, Üftade, Yeşil, Mevlevîhane, Üçkuzular, Akbıyık, Seyyid Ali, Parsbey, Gazi Timurtaş Paşa, Abdal Mehmet, Hüsameddin, Çoban Bey, Umur Bey, Piremir, Emirsultan, Abdürrezzak, Abdüllâtif Kutsi, Selimzâde, Koca Naip Camii önündeki türbe (kimlere ait olduğu belli değil).

MEDRESELER

LALA ŞAHİN PAŞA MEDRESESİ

Hisar semtinde, Tophane civarında bulunuyor. Orhan ve Murat devrinin ünlü emiri Edirne ve ötesinin ilk fatihi olan Lâlâ Şahin Paşa tarafından 1348'den önce yaptırılmış. Medrese diktörtgen biçiminde, önde eyvan-kapı arası bir kubbe var, ama bugün çökmüş. Kubbeden sonra zeminden 60 cm. yüksek bir eyvan, bunun üstü bir kefeki taşı, üç tuğla ile işlenmiş bir tonoz. Bu kısımların yanında karşılıklı dörder oda bulunuyor.

HÜDAVENDİGAR MEDRESESİ

Çekirge'deki Hüdavendigar Camii'nin üst katını teşkil ediyor. Cami ile medreseyi birleştirmek isteği ile yapılmış. Eşine ender raslanan bir tarihî eser.

DİĞERLERİ

Bursa'daki diğer medreseler klasik Osmanlı medreselerinden oluşuyor. Bunlar, Çelebi Sultan Mehmet'in Yeşil, Yıldırım ve Murat II.'nin medreseleri ile, Amcazade Hüseyin Çelebi'nin 1674'de yaptırdığı İnebey medreseleri. Planları ise aynı.

SARAYLAR

Bursa'da günümüze ulaşan eski saray yok. Ancak, Orhan Gazi ve Hüdavendigar zamanlarında Hisar içinde şimdiki Orduevi'nin bulunduğu yerde bir saray varmış. Burada Yıldırım Beyazıt'ın muhteşem düğünü yapılmış. 17. yüzyılda Ahmet Vefik Paşa Hastanesi ile Sanat Enstitüsünün bulunduğu yerde de bir saray yapılmış. Bunların ikisi de zamanla yok olmuş.

CUMHURİYET KÖŞKÜ

Abdülmecit zamanında Hünkâr Köşkü adı ile yapılmış. 19. yüzyıl ampir modası stilinde, ahşap küçük bir saray.

HANLAR

ISSIZ HAN:

Bursa-Karacebey yolu üzerinde, Uludağ'ın 5 km doğusunda. Halk "Hayırsız Han"da diyor. Yıldırım devrinin metruk, fakat tamir edilmiş, sağlam bir eseri.

KOZA HAN:

1491'de İkinci Beyazıt tarafından yaptırılmış. O zamanki adı Karban-Saray, Han-ı Cedid-i Amire olan han şimdi şehrin en işlek ticaret, iplik ve koza borsa merkezi olarak kullanılıyor.

İPEK HANI

Çelebi Sultan Mehmet tarafından Yeşil külliyesine gelir olarak yaptırılmış. 1957'de yanan han restore edilmiş. Alt tarafında Hacı İvaz Paşa'nın kendisine ait camii ve medresesi var.

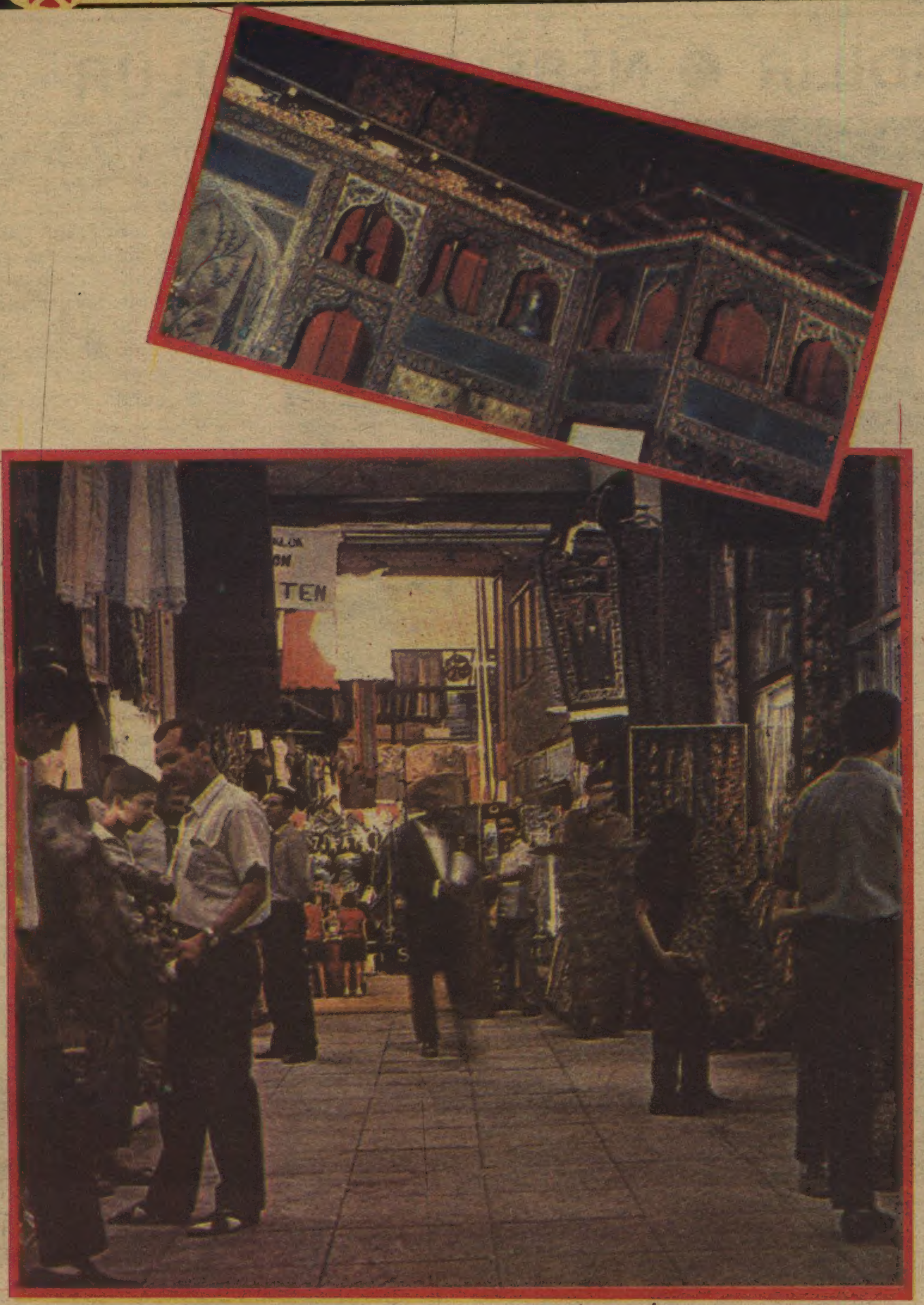

Şehrin en hareketli yeri ünlü Kapalıçarşıdır...

KAPALI ÇARŞI

EMİR HANI

Orhan Gazi külliyesi içerisinde önemli bir ticaret merkezi olarak yaptırılmış. Doğu ile batı arasında 300 yıl borsa merkezi olarak kullanılmış.

DİĞERLERİ

Kapan Hanı, Doğan-Gözü, Geyve Hanı, Tuz Hanı, Çukur (Kütahya) Hanı gibi eserler sayılabilir.

Hanların büyük bir bölümü şehrin merkezini teşkil eden kapalıçarşı içinde yer alıyor. Orhan Gazi hanların aralarını kagir olarak kapattırmış.

Sahaflar ve eski aktarlar çarşıları sonradan eklenen kısımlarla kapalı çarşı haline gelmiş. Kuzey tarafına ayrı ayrı çarşılar halinde Gelincik ve Sipahi çarşıları 1420 yılından sonra ilâve edilmiş.

Yıldırım Bayezıt'ın yaptırdığı Bedesten ise şimdi kuyumcular çarşısı olarak kullanılıyor. Kapalıçarşı 1957 yılında tamamen yanmış daha sonra yenide klasik olarak inşa edilmiş.

MUZELER

Kuruluş tarihi bakımından İstanbul müzelerinin hemen yanında yer alan ilk Bursa müzesi, 1 eylül 1974'te o zamanın valisi tarafından "Müze-i Hümayun Bursa Şubesi" adıyla şimdiki Erkek Lisesi binası içinde açıldı. 1930 yılında da Yeşil Medresesine taşındı. Bursa merkezinde dört müze bulunmaktadır.

ARKEOLOJİ MÜZESİ

Kültürpark içinde bulunan müzede, Bithinya bölgesinin arkaik, Hellenistik, Roma ve Bizans çağlarına ait taş eserler bulunuyor. Bunların arasında heykeller, büstler, sitel ve kitabeler ile adak taşları yer alıyor. Antik çağlarda kullanılan çeşitli pişmiş toprak ve cam eşya, müzenin paha biçilmez eserlerini oluşturuyor. Ayrıca tarih öncesi ve antik çağlarda günlük hayatta kullanılan madenî eşya ile zengin bir para kolleksiyonu da müze galerilerinde sergileniyor. Müzenin klâsik, ilmî, tarihî ve şer'i mahkeme sicil kitaplarını kapsayan zengin bir kütüphanesi de var.

TÜRK-İSLAM ESERLERİ MÜZESİ

Yeşil Külliyesinin bir parçası olan ve müze olarak kullanılan bina 1414-1424 yılları arasında I. Mehmet (Çelebi)'nin emri ile yaptırılmış Yeşil Medrese. Plan itibariyle Anadolu Selçuklularının açık avlulu (eyvanlı) medreselerinin bir devamı. Ortadaki avlunun etrafında 13 oda ve 4 eyvan bulunmaktadır. Batı eyvanın tavanı çini ile kaplıdır. Burada sergilenen eserler arasında çini tabaklar, Karagöz ve Hacivat figürleri, 18. ve 19. yüzyıla ait silahlar, mutfak eşyaları şamdanlar ziynet eşyaları,. çeşitli işlemeler, kadife dokuma kumaşlar, el yazması kitaplar, işlemeli banyo havluları sayılabilir. Yine bu müzede Mısır hükümdarlarından Berkuk'un Yıldırım Bayezıt'a hediyesi olan 14. yüzyıla ait altın tezhipli el yazması Kur'an-ı Kerim ile III. Selim'e ait bir sandık ve II. Mahmut'un beşiği yer alıyor.

18. Y.Y. OSMANLI EVİ MÜZESİ

Muradiye semtinde II. Murat Külliyesi karşısında bulunan ahşap binanın yerinde evvelce Sultan II. Murat'ın bir köşkü varmış. Bugünkü ev 17. Yüzyıl sonları 18. yüzyıl başlarında inşa edilmiş. Ev o dönemden kalan en güzel bir konut örneği olarak karşımıza çıkıyor. İki katlı binanın üst katında sofaya açılan iki oda mevcut. Baş oda diye adlandırılan büyük odada, kalem işi ile yapılmış bitki ve çiçek motifleri ile süslü ahşap yüklük, yine kalem işi ile yapılmış geometrik motiflerin içlerindeki nebati motiflerinden oluşan ahşap tavan ve ortasındaki tavan ve göbeği zarif görünüşlü ocak, görmeye değer güzellikteki sanat örnekleri.

ATATÜRK MÜZESİ

Atatürk'ün Bursa'yı ziyaretlerinde kalmış olduğu 19. yüzyıl başlarında inşa edilmiş zarif görünüşlü ahşap bina 29 ekim 1973 günü Atatürk Müzesi olarak ziyarette açılmıştır. Çelik Palas Oteli'nin köşesindeki iki katlı olan binada, döneminin orijinal eşyaları ile Atatürk'e ait fotoğraflar sergileniyor.

İZNİK MÜZESİ

"Nilüfer Hatun İmareti" olarak bilinen binadaki müze, tarihî İznik çinilerinin en güzel örneklerinin toplandığı, değerli özelliklere sahip. I. Murat tarafından annesi Nilüfer Hatun adına 1388 yılında yaptırılan imarethane, şimdi müze olarak kullanılıyor. Müzede Hellenistik, Roma, Bizans, Selçuk ve Osmanlı sanatlarına ait arkeolojik ve etnografik eserler ile bahçesinde sarkofajlar, steller, lâhit parçaları, İslâm mezar taşları ve kitabeleri bulunuyor. İç kısımdaki en önemli eserler, ünlü İznik çinilerini oluşturuyor.

MUDANYA MÜTAREKE EVİ

Yunan işgalci güçlerinin İzmir'de denize döküldükten sonra, "Mudanya Mütarekesi"nin imzalandığı tarihî ev, müze olarak halkın ziyaretine açık tutuluyor. Fevzi Çakmak Caddesi'nde bulunan müze, pazartesi hariç, hergün açık.

YENİŞEHİR SEMAKİ EVİ

19. yüzyıl Osmanlı sivil mimarisinin en güzel örneğini oluşturan Yenişehir ilçesinde, müze olarak düzenlenen ev, pazartesi günleri dışında 08.30 - 17.30 saatleri arasında ziyarete açık.

CELAL BAYAR MÜZESİ

Gemlik ilçesine bağlı Umurbey köyünde, Celâl Bayar'ın doğduğu ve müze haline getirilen evde, Kurtuluş Savaşı ile ilgili anılar sergileniyor. Ücretsiz olan müze, salı hariç, hergün ziyarete açık.

colorama TURİZM
HER BÜTÇEYE UYGUN ACENTA
TURSAB A gurubu no:954
İstanbul/Aksaray: 25 77 31 - 25 80 17 - 21 11 38
İstanbul/Kadıköy: 37 64 74
Ankara: 26 76 24 - 26 16 31 - 25 19 52
BİZİ BİZİMLE SEYAHAT EDENLERDEN SORUNUZ

colorama TURİZM
hava+güneş+deniz=
Alanya havuzlu Motel BANANA
10 gün

	Mayıs-Ekim	Haz-Eylül	Tem-Ağus
yarım pansiyon	9.999.-	11.111.-	12.222.-
tam pansiyon	12.222.-	13.333.-	14.444.-

özel otobuslerle gidiş gelişler-Hoteller-Yemekler (S.kahv, öğle ve akşam)
hareketler: Her Cuma ve Pazartesi günleri

colorama TURİZM
doğanın güzelliği
HOTEL LİKYA Fethiye
10 gün

	Mayıs-Ekim	Haz-Eylul	Tem-Ağus
yarım pansiyon	11.111.-	12.222.-	13.333.-
tam pansiyon	13.333.-	14.444.-	15.555.-

özel otobuslerle gidiş gelişler-Hoteller-Yemekler (S.kahv, öğle ve akşam)
hareketler: Her Cuma ve Pazartesi günleri

colorama TURİZM
Hafta sonu turu
Antalya yarım pansiyon 3.333.-
2 geceleme ANTALYA'da
Hotel BİLGEHAN'da ve yemekler
Müzikli şahane ANTALYA RESTAURANT ta
Otobüsle Cuma günleri saat 06.00'da, dönüş Pazar saat 21.00'de
IST.-KÜTHAYA-AFYON-BURDUR

NASIL GİDİLİR?

OTOBÜSLE

İstanbul-Bursa arasında her gün 06.00-02.00 saatleri arasında her saat başı karşılıklı otobüs kalkıyor. Ücreti 250 lira. Firmalar: Doğan Körfez, Kâmil Koç, Yılmaz, Dikici.

Ankara-Bursa arasında her gün 06.00.-02.00 saatleri arasında her yarım saatte bir karşılıklı otobüs kalkıyor. Ücreti 450 lira. Firmalar: Kâmil Koç, Doğan Körfez, Bursa Birlik, Yılmaz.

İzmir'den her gün yine 06.00-02.00 saatleri arasında her saat başı karşılıklı otobüs kalkıyor. Ücreti 425 lira. Firmalar: Doğan Körfez, Dikici, Kâmil Koç.

Bandırma-Bursa arasında her gün her saatte karşılıklı otobüs kalkıyor. Ücreti 120 lira.

Erzurum'dan Bursa'ya her gün 12.30 ve 17.30'da otobüs kalkıyor. Ücreti 1300 lira. Bursa'dan da Erzurum'a her gün 13.00 ve 15.30'da otobüs kalkıyor. Ancak, ücret bu kez 1250 lira. Firma: Dadaş Turizm.

Samsun'dan Dadaş Turizmin her gün saat 17.30'da bir arabası var. Ücreti 850 lira. Bursa'dan dönüş ise, saat 18.30'da.

Gaziantep'den yine Dadaş Turizm'in her gün saat 14.00 ve 19.00'da Bursa'ya karşılıklı olarak iki seferi var. Ücreti 1000 lira.

Adana'dan Çayırağası Turizm'in her gün saat 07.00 ve 23.00'de birer seferi var. Ücreti 850 lira. Bursa'dan da Adana'ya her gün saat 14.00 ve 19.00'da birer sefer yapılıyor.

Ayrıca, çeşitli firmaların Bursa'ya her saat başı Antalya'dan 600 lira, Artvin'den 1400 lira, Eskişehir'den 200 lira, Konya'dan 550 lira, Rize'den 1200 liraya kalkan otobüsleri var.

BURSA'DAN DİĞER İLLERE OLAN UZAKLIKLAR

BURSA-İSTANBUL	228 km
BURSA-ANKARA	388 km
BURSA-İZMİR	350 km
BURSA-ADANA	842 km
BURSA-ANTALYA	556 km
BURSA-BİLECİK	98 km
BURSA-BALIKESİR	138 km
BURSA-KOCAELİ	135 km
BURSA-MUĞLA	575 km
BURSA-KONYA	496 km

BURSA'DAN İLÇELERE OLAN UZAKLIKLAR

BURSA-GEMLİK	34 km
BURSA-İNEGÖL	45 km
BURSA-İZNİK	87 km
BURSA-KARACABEY	65 km
BURSA-KELES	57 km
BURSA-MUDANYA	32 km
BURSA-MUSTAFAKEMALPAŞA	87 km
BURSA-ORHANELİ	65 km
BURSA-ORHANGAZİ	48 km
BURSA-YENİŞEHİR	55 km

NEREDE KALINIR

Bursa'nın merkezinde toplam 4100 yatak kapasiteli 66 konaklama tesisi bulunuyor. Bunlar 1598 yatak kapasiteli 14 turistik tesis ile 2502 yatak kapasiteli 52 belediye tesisinden oluşuyor.

NOT: Aşağıda konaklama tesislerinin isimleri yanında, birinci parantez içindeki sayılar tesislerin yatak kapasitelerini, ikinci parantez içindeki sayılar ise geceleme ücretlerini gösteriyor. Geceleme ücreti, seçilecek odanın koşullarına göre en az ve en çok olarak belirtildi.

TURİSTİK BELGELİ OTELLER

(2. SINIF)
Çelik Palas (259) (3000),
Akdoğan (224) (2250-3000)
(3. SINIF)
Gönlü Ferah (104) (1800-2500), Adapalas (71) (975-1250), Diyar (80) (1000-1500), Acar (89) (1400-2000). Yat (91) (1200-1500), İlman (49) (1100-1500) Dilmen (176) (2250-3000),
(4. SINIF)
Artıç (127) (900-1200), Kent (94) (1300-1750), Dikmen (106) (1100-1500),Hünkar (88) (900-1200)

BELEDİYE BELGELİ OTELLER

(1. SINIF)
Kardeş (100) (400-500), Taç (110) (400-500), Ender (60) (325-400), Filiz (75) (325-400), Uslu (60) (325-400), Ege (65) (325-400), Sedir (55) (325-400), Akıt (50) (325-400)
(2. SINIF)
Kaynarca (100) (500), Kükürtlü (150) (Tam pansiyon 1800), Karamustafa (60) (600), Yeni Kaplıca (120) (400), Eski Kaplıca (30) (500), Anadolu (60) (300-400), Ankara (60) (300-400), Aşkın (30) (600-900), Boyugüzel (50) (900-1200), Güven (50) (400-800), Çınarlı (50) (700-900), Ender Palas (45) (600-900), Ferah (40) (400-600), Feray (40) (900-1100), Üstügüzel (60) (600-900), İpekçi (40) (300-500), Karlıdağ (30) (300-500), Konak Palas (60) (400-600), Lâl (40) (500-700), Marmara (50) (300-500), Mutlu (30) (600-800), Ömür (40) (400-600), Park (40) (600-800), Santral Garaj (40) (400-600), Selvinaz (30) (600-800), Temizel (40) (800-900), Yıldız (70) (600-900), Şükran (50) (250-400), Özen (40) (250-400), Yeşil Yayla (26) (400-650), Çamlıca (46) (400-650), Hakkı Paşa (45) (400-650)
Çamlıbel (40) (300-500), Keles (40) (200-400)

TURİSTİK BELGELİ MOTELLER

(2. SINIF)
Akçam Motel (40) (1200)

ÇEKİRGE'DEKİ BELEDİYE BELGELİ PANSİYONLAR

(Tek kişi geceleme 200-300 lira arasında değişiyor) Elmas Yeni (15), Gülhan Akbay (10), Kayale Kargut (20), Süheyla Tecimer (20), Nebahat Aksoy (20), Şerife Çakırca (30), Emine Kayapalıoğlu (15), Emine Kontel (15)

SIRAMEŞELER'DEKİ PANSİYONLAR

Zeynep Bostancıoğlu (10), Salim Kers (10)

NEREDE NE YENİR

BURSA'DAKİ LOKANTALARDA YEMEK ÜCRETLERİ

	I. SINIF	II. SINIF
Çorbalar	40.—TL.	30.—TL.
Izgaralar	140.—TL.	120.—TL.
Etler	160.—TL.	130.—TL.
Sebzeler	50.—TL.	40.—TL.
Pilavlar	40.—TL.	30.—TL.
Tatlılar	50.—TL.	40.—TL.
Salatalar	50.—TL.	30.—TL.
Tabldot	400.—TL.	350.—TL.

OZEL YEMEKLERI

Bursa deyince, kuşkusuz akla kestane, kebap ve şeftali gelir. Evet, kestane şekeri, kestaneli pilavı, Bursa kebabı, İskender kebabı ve iri, sulu şeftalisi. Yöresel mutfağın en ilgi çekici örneği ise "elbistan tava". Yoğurt, süt ve kuşbaşı et karışımının fırında pişirilerek hazırlandığı yemeği hemen her lokantada bulabilirsiniz. Bursa'nın karakteristik ürünü olan sebze ve meyveler arasında ise çilek, üzüm ve narı sayılabilir. Bunların dışında bir de cevizli lokumu, ısırgan otundan yapılan "ısırgan böreği" ve fırınlarında özel olarak tahin ile pişirilen "tahanlı pide"sinden tatmalısınız. Ayrıca Apolyont gölünden çıkarılan kerevit, sazan ve yayın balığı yiyebilirsiniz.

NELER SATIN ALABILIRSINIZ

Bursa'dan saf ipek kumaşlar, her türlü tekstil ürünü, havlu, bıçak, kestane şekeri satın alabilirsiniz.

AKLINIZDA BULUNSUN

★ Bursa'da bir tıp fakültesi, bir sosyal sigortalar, bir devlet, bir özel ve bir askerî hastane bulunuyor.

★ Kentte çok sayıda eczane ve diş doktoru var.

★ Merkezde ve yol üzerlerinde çok sayıda benzin istasyonu ve tamirci bulabilirsiniz.

★ Tüm bankaların şubeleri mevcut.

★ Elektrik 220 volt.

★ PTT 24 saat çalışır, teleks bağlantısı kurulabiliyor. Otomatik telefon görüşmesi yapılabilir, kod numarası 241.

★ Turizm bürosu ve turizm derneği size yardımcı olacaktır.

★ Kentte çok sayıda lokanta, kebapçı, pastane ve çay bahçesi yer alıyor.

★ Bursa'nın pazarının hemen her gün birbirine yakın semtlerde kurulması nedeniyle halk arasında yaygınlaşmış bir deyim bile var. Pazardan alışveriş olanaklarının kolaylığı "Bir elinde mendil, bir elinde zembil" sözü ile dile getiriliyor.

★ İlçeler dahil, Bursa ilinin çeşitli yerlerinde 100'ü aşkın "Kendin pişir - kendin ye" türünden lokanta bulunuyor.

OZEL GUNLERI

Her yıl 7-12 temmuz tarihleri arasında "Bursa Festivali" düzenleniyor. Her çeşit halk oyunlarının sunulduğu festival bu yıl, Milletlerarası Folklor Kongresi ile aynı zamana rastlaması için 22-28 haziran tarihleri arasında düzenlenecek.

Ayrıca her yıl temmuz ayının 7-30 tarihleri arasında Bursa Fuarı kuruluyor.

VAPURLA

Aktarma yapmak koşulu ile, Bursa'ya deniz yoluyla da gelmek mümkün. Öncek İstanbul'dan yolcu vapuru veya arabalı vapurla Yalova'ya geçilir ve oradan da otobüslerle Bursa'ya gelinir.

İstanbul'da Kabataş iskelesinden her gün saat 09.15, 13.15, 18.15'de bir vapur kalkıyor. Arada Heybeliada ve Büyükadaya'da uğradıktan sonra vapur, iki saatte Yalova'da oluyor. Yalova'dan İstanbul'a dönüş saatleri ise, 06.05, 11.40 ve 16.00 ayrıca cumartesi ve pazar günleri bir de İstanbul'dan Yalova'ya 08.40'da ve Yalova'dan da İstanbul'a saat 10.30'da adalara uğramayan birer direk sefer var. İstanbul-Yalova hattında işleyen vapurların ücreti kişi başına 60 lira.

İstanbul'da Kartal iskelesinden Yalova'ya arabalı vapurlar kalkıyor. İstanbul'dan kalkış saatleri şöyle: 06.00, 07.30, 09.00, 10.00, 11.30, 13.00, 15.00, 16.30, 18.00, 19.00, 21.00 Yalova'dan kalkış saatleri: 08.00, 09.30, 11.00, 12.00, 13.30, 15.00, 17.00, 18.30, 20.00, 21.00, 23.00. Yolculuk süresi 1.45 dakika.

Yine İstanbul'da Darıca iskelesinden Yalova'ya arabalı vapurlar kalkıyor. İstanbul-Yalova arasında saat 06.00-22.00 arasında her saat başı arabalı vapur seferi var. Yolculuk süresi, 45 dakika.

Her iki arabalı vapur seferi için ücretler şöyle:

Yolcu	20 lira
Otomobil	500 lira ve şoför hariç arabadaki her yolcu için 20'şer lira
Tek dingilli karavan	850 lira
Çift dingilli karavan	950 lira

İstanbul'dan Yalova'ya gelen yolcular Bursa'ya geçmek için otobüse 100 lira, dolmuşa 350 lira ve taksi tutmak isterlerse, 1850 lira verirler. Yalova'da otobüs ve dolmuşlar her yarım saatte bir kalkarlar...

Bursa'ya bir başka deniz ulaşımı ise, Erkal deniz otobüsleri ile gerçekleşiyor. İstanbul'dan Mudanya'ya Erkal deniz otobüsleri ile (bilgi için Mudanya ulaşımı kısmına bakınız) 1 saat 20 dakikada gidilir ve Mudanya'dan sürekli kalkan minibüslerle de Bursa'ya gelinir.

Yine Erkal deniz otobüslerinin cumartesi ve pazar günleri dışında her gün saat 09.00'da ve 16.00'da Yalova'ya birer seferi var. Yalova'dan dönüş, her gün saat 11.00 ve 17.30'da gerçekleşiyor. Ücret 600 lira. 2-12 yaş çocukları için % 50 indirim var. 50 dakikada Yalova'ya ulaşıldıktan sonra buradan Bursa'ya sürekli kalkan dolmuş ve otobüslerle gidilebilir.

DÜNYACA ÜNLÜ BİR KAYAK SPORLARI MERKEZİ

ULUDAĞ

★ Mitolojik adı "Olympus" olan ve Tanrıların Tanrısı Zeus'un, doruktaki tahtından diğer tanrıları gözetlediği Uludağ, eşsiz bir doğa hazinesi

★ Uludağ'da her yıl ulusal ve uluslararası kayak yarışmaları düzenleniyor

TANRILARIN tanrısı Zeus başta olmak üzere, bazı güçlü tanrılar, yüksek dağların doruklarında, büyük saraylarda yaşar, böylece yağmurdan, kardan, rüzgârdan korunurmuş... Burada oturmalarının bir nedeni de, buradan halklarını gözetim altında bulundurmakmış... Tanrıların tanrısı Zeus, burada diğer tanrıları kabul eder, görüşmeler yaparmış... Bu tanrılar ise, Uludağ'ın derelerinde, yamaçlarında ve uçurumlarında yaşarlarmış..."

Uludağ'ın, klasik mitolojiye göre tanımlaması böyle.

O dönemlerde adı "Olympus" olan bu dağ, Osmanlılar döneminde "Keşiş Dağı" olarak anılmış. Bugünkü ismine de 1920'lerden sonra kavuşarak "Uludağ" olmuş.

Marmara Bölgesi ve Bursa ilinin güneydoğusunda bulunan Uludağ, şehir merkezine 34 kilometre uzaklıkta. Dağ, Ankara'ya 7, İstanbul'a da 4 saat mesafede. Göğe doğru 2543 metreye kadar yükselen dağın yapısı volkanik. Uludağ, granit bir çekirdeğin kristal şistlerle kaplanması ile oluşmuş. Genellikle kara ikliminin egemen olduğu Uludağ'ın güneyinde kalan kısımlarında kış, oldukça sert ve sürekli geçiyor. Ortalama olarak yılın 284 günü karla kaplı bulunuyor. Kar, ancak haziran sonlarına doğru erimeye başlıyor. Kestane, meşe, kayın, karaçam ve kızılçam ormanlarının bitki örtüsünü oluşturduğu Uludağ, 1961 yılında 6831 sayılı yasa ile millî park haline getirildi.

Tüm doğal güzellikleri yanında yurdumuzun olduğu kadar, dünyaca da ünlü bir kayak merkezi olan Uludağ'da Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü tarafından yaptırılan bir kayak evi ve telesiejden başka, kayak asansörü ve öteki tesisler ile kayak alanları var. Fatintepe ve Cennetkaya yöresinde turistler için özel kayak

TELEFERİKTEN BURSA'YI KUŞBAKIŞI SEYRETMENİN ZEVKİNE DOYUM OLMAZ

★ Açık bir havada teleferikle Uludağ'a çıkarsanız, bu kısa yolculuk, bir doğa harikası olan dağ kadar sizi etkileyecektir. Şehrin kuşbakışı görünümü o kadar büyüleyici ki...

BURSA'nın artık simgesi haline gelen teleferik, özellikle Uludağ turizminin gelişmesinde en önemli etkenlerden biri. Ayrıca, tarihî ve doğal bir hazine olan bu kentimizin teleferikten kuşbakışı görünümü herkesin ilgisini çekiyor. Hele güneş batarken, şehri teleferikten seyrederseniz, bunun zevkine doyamayacaksınız.

Bursa ile Uludağ arasında kurulan teleferik, Türkiye'de kendi türünde inşa edilen ilk tesis olması nedeniyle de yörede turizmin gelişmesine etkili oldu. Bursa'nın güneydoğusundaki "Teferrüç" mevkii ile deniz düzeyinden 1230 metre yüksekliğindeki Kadıyayla arasında 2.34^ metre uzunluğundaki birinci kısımda teleferikle yolculuk, 8-9 dakikada tamamlanıyor. Saniyede 6 metre yol alan teleferik bir defada 40 yolcu alıyor. Kadıyayla ile 1630 metre yükseklikteki Sarıalan arasında 2.230 metre uzunluğundaki ikinci kısım da aynı kapasitede. Bu istasyondan sonra Uludağ'ın kuzey sırtlarına doğru birden dikleşerek 1.715 metre yüksekliğe tırmanan ve Çobankaya, Bakacak sırtına ulaşan telesiyej, tele-kabin hattı da üçüncü kısmı oluşturuyor. 3.200 metre uzunluğundaki bu hatta ikişer kişilik vagonlar çalışıyor ve saatte her iki yöne 300 kişi taşınabiliyor. Saniyede 2.5 metre hızla giden bu hattın bir seferi 20 dakika kadar sürüyor.

ULUDAĞ

NASIL GİDİLİR

Bursa'dan Uludağ'a karayoluyla veya teleferikle çıkılabilir.

Teleferikle çıkılmak istenildiğinde, Teferrüç durağından kalkan teleferiklere biniliyor. Sabah saat 08.00'den itibaren açık olan istasyondan dağa sürekli teleferik kalkıyor. Dağdan aşağı en son teleferik gece saat 21.00'de iniyor. 1 hazirandan itibaren gece son iniş saati 22.20 olacak. Ana durak Teferrüç'ten son durak Sarıalan'a çıkış-iniş için kişi başına toplam 250 lira ödeniyor.

Uludağ'da bir mesire yeri olan ve "Kendin pişir - kendin ye" gibi bazı tesislerin bulunduğu Sarıalan'dan oteller mıntıkasına dolmuşlar 100 liraya gidiyorlar.

Sarıalan'dan, bir başka mesire yeri olan Çobankaya istikametine de ayrıca teleferikler çalışıyor. İki kişilik kabinlerden oluşan bu teleferiklerin Çobankaya'ya çıkışları 20 dakika sürüyor. Gidiş-geliş için kişi başına toplam 120 lira alınıyor.

Öte yandan Bursa'dan Uludağ'a Tophane caddesinden minibüsler her saat kalkıyorlar. Ücret 160 lira. Ulucami civarındaki durakta dolmuş bulunuyor. Ücret 350 lira. Ayrıca, taksi ile dağa çıkmak istenirse, 35 km'lik yol için 1800 lira ödeniyor.

ULUDAĞ'DA GÖRÜLECEK YERLER

SARIALAN
Teleferiğin son iniş istasyonu. "Kendin pişir, kendin ye" türünden lokantalar bulunuyor.

BAKACAK
Oteller yöresinden radyolink yolu boyunca, yürüyerek 20 dakika. En önemli özelliği çok net havalarda İstanbul'a kadar geniş bir görüş olanağı olması.

DOMBAY ÇUKURU
Oteller yöresinden yürüyerek yarım saat uzaklıkta. Dere kenarı ve ağaçlık bir bölge.

DOLUBABA
Otellerden 15 kilometre ileride, eşsiz güzellikte bir yöre.

KOCAYAYLA
Keles ilçesi sınırları içinde, Uludağ'ın bir başka yamacı. Orhaneli yolu üzerinden gidilebilir. Uzaklık 70 kilometre.

SOFTABOĞAN
Oteller yöresinden yürüyerek yarım saatte varılır.

GÖLLER YÖRESİ
Zirveye yakın bir bölge. Oteller bölgesinden yürüyerek bir buçuk saatte gidilir. Göllerde alabalık avlanır.

NEREDE KALINIR

Uludağ'daki 10 konaklama tesisinin yatak yatak kapasitesi, 1735. Tümü turistik belgeli olan bu tesislerden yalnızca Turistik Uludağ 3'üncü, Beceren Otel ise, 4'üncü sınıf. Diğer otellerin hepsi sınıfsız. Bunların dışında bir de üyelerine hizmet veren tesisler var. Başlıcaları Kara Kuvvetleri Komutanlığı Kayak Eğitim Merkezi, Beden Terbiyesi'ne ait Kayak Evi, Devlet Su İşleri Tesisi, Toprak Su Tesisi, Etibank, Karayolları, PTT ve Orman Bakanlığı tesisleri. Dağda, "Oteller Yöresi" diye anılan bölgedeki bu tesislerin yanı sıra bir de Kirazlıyayla'da 100 yatak kapasiteli Jale Oteli bulunuyor. Otelde tek kişi geceleme ücreti, 600-700 lira arasında değişiyor.

Not: Aşağıda; konaklama tesislerinin isimleri yanında, birinci parantez içindeki sayılar tesislerin yatak kapasitelerini, ikinci parantez içindeki sayılar ise, tam pansiyon geceleme ücretlerini gösteriyor. Geceleme ücretleri seçilecek odanın koşullarına göre en az ve en çok olarak verildi. Ücretler, 1980 kış sezonuna ait.

TURİSTİK BELGELİ OTELLER

Büyük Otel (312) (2850-3200), Beceren (147) (2735-2975), Turistik Uludağ (254) (2570-2850), Ulukardeşler (76) (1940), Fahri (234) (3100), Kar (187) (1180-2470), Ergün (54) (2000-2500) İffet (154) (1940), Yazıcı (117) (3275), Alkoçlar (200) (2000-2500).

AKLINIZDA BULUNSUN

★ Uludağ'da hiçbir sağlık kuruluşu, ilk yardım merkezi ya da doktor bulunmuyor. Hastalanan ya da kayak yaparken sakatlanan birine kayak öğretmenleri yardımı ile ya da Bursa'ya indirilerek yardım ediliyor.

★ Eczane, banka şubesi ve benzinci yok.

★ PTT 24 saat açık otomatik telefon görüşmesi, Bursa kodu üzerinden yapılabiliyor.

★ Oteller genellikle kış sezonu boyunca açık oluyor. Kış sezonu 15 aralık - 30 nisan arası. Bu tarihlerin dışında temmuz-ağustos aylarında yaz sezonu için bazı tesisler açılabiliyor. Devamlı olarak açık bulunan tek tesis Büyük Otel. Oteller, belirlenen ücretleri kış sezonu ile dinî bayramlarda uyguluyorlar. Yazın açık bulunan oteller, yaklaşık % 20 dolayında indirim uyguluyorlar.

★ Uludağ'da kış sporuna meraklı olanlar için 4 adet teleski ile 4 adet tele-siege bulunuyor.

★ Uludağ'da yaklaşık 10 tane "Kendin pişir, kendin ye" türünden lokanta bulunuyor.

★ Kış sporuna meraklıysanız ve gerekli malzemeniz yanınızda değilse, dağdan istediğiniz gibi kayak, ayakkabı ya da baton satın alabilir veya kiralayabilirsiniz.

★ Kış sezonu boyunca Kayak Öğretmenleri Derneği üyeleri olan öğretmenlerden kayak dersleri alabilirsiniz.

alanları bulunuyor. Avusturya'da eğitim görmüş kayak hocaları burada mevsim boyunda kayak dersleri veriyor.

Uludağ'da kayak ve oteller sahasına ulaşan karayolu 34 kilometre uzunlukta. Ama Uludağ'a başka bir araçla da çıkmanız mümkün. Bu olanak 1963 yılında tesis edilen 4.500 metrelik "Teleferik" hattı. Şayet bu yolu seçerseniz. 18 dakika içinde 1650 metre yükseklikteki Sarıalan'da olacaksınız. Sarıalan'dan Bakacak yönüne 2800 metre uzunluğunda bir sandalyeli havai hat var. Sarıalan'dan oteller bölgesine nisandan kasıma kadar otomobiller devamlı dolmuş yapıyor.

KİRAZLI YAYLA

Bursa-Uludağ karayolunun 24. kilometresinde bulunan Kirazlı Yayla, son derece güzel bir kamp ve piknik yeri. 200 yataklı Uludağ Sanatoryumu ile 80 yataklı konforlu bir dinlenme evi var. Ayrıca, Uludağ Millî Parkı yönetim üniteleri de burada. Ayrıca burada özel idareye ait sevimli küçük bir otel de bulunuyor. Kirazlı Yayla'da kış aylarında dört ay süreyle kayak yapmaya elverişli yamaçlar var.

SARIALAN

1650 metre yüksekteki Sarıalan Yaylasına en rahat teleferikle çıkılıyor. Bu yöremizde de Millî Park yönetimine ait 7 adet dağ tipi satış barakası, 5 tuvalet, 10 çeşme ve 30 turistik kamp odası var.

OTELLER SAHASI

1950 metre yükseklikteki oteller sahasına giden karayolu bütün yıl trafiğe açık. Buradan "telesiki"-lerle Fatihtepe ve Cennetkaya çevresine çıkılabiliyor.

ALP (Buzul) GÖLLERİ

Oteller sahasından 7 kilometrelik bir yolu izlerseniz, zirvenin hemen altında bulunan Wolfram madenine ulaşacaksınız. Zirvenin yüksekliği 2543 metreyi buluyor. Zirveye 2 kilometrelik bir patika ile ulaşmak mümkün. Zirveden itibaren patika yoldan 7 kilometre doğuya doğru yürünürse, son derece ilginç görüntüler, sizleri adeta bir rüya alemine götürecek zenginlikte. Bu yöremizde büyüleyici Alp çiçekleri ile karşılaşacak, volun sonunda da Kilimli, Karagöl, Buzlu GölAynalı Göl'e ulaşacaksınız. Bu göllerin en büyüğü 250 metre çapındaki Karagöl. 2200 metre yükseklikteki bu gölde yüzebilecek, zirve çevresinde dağ sporunun en çarpıcısını yapabilecek tırmanışa geçebileceksiniz.

DERELER VE YÜZME YERLERİ

Uludağ yüzme sporu için de geniş olanaklara sahip bir nitelik taşıyor. Kırkpınarlar, Dombayçukuru, Softaboğan, Kaplıkaya, Gökdere, bunların başlıcaları. Dombayçukuru deresinde son derece nefis alabalık da çıkıyor. Softaboğan, Dombayçukuru ve Sobrandere'de yüzme yerleri mevcut.

KAMP YERLERİ

Sarıalan, Çobankaya, Kirazlı Yayla, Gölcük, Hamuralan, Yılanlıkaya özellikle yaz aylarında çadırlı kamp yapılabilecek yöreler. Buralarda çeşme, barınma koruluğu, masalar, tuvalet ve çeşme gibi ihtiyaçları karşılayacak üniteler var.

PİKNİK ALANLARI

Kadıyayla, Sarıalan, Kirazlı Yayla, Kekikalanı, Devetaşı, Çatalkaya, oteller girişi, Kurtkaya Kızpınarı, Dombayçukuru, Sofraboğan doğa ile kucak kucağa olacağınız çok güzel piknik alanları. Bu yörelerimizde de Uludağ'a özgü "kendin pişir, kendin ye" türünden et ızgarası yapmanız mümkün. Ayrıca, ocak yerleri, Millî Park yönetimi tarafından yapılan masalar ile çeşme ve tuvaletler de var.

BURSA, BİR KAPLICA ŞEHRİDİR

İnegöl Oylat Kaplıcaları İnegöl'e 28 kilometre uzaklıktadır...

Bursa'da binlerce yıldır kullanılan kaplıcaların su kaynakları, ısı derecelerine göre yer kabuğunun 2000 metre derinliğinden çıkıyor

TAA Romalılar dönemindenberi bir kaplıcalar şehri olan Bursa'da, doğal sıcak suları iki grupta toplanmak mümkün. Binlerce yıldır kullanılan kaplıcaların şifalı su kaynaklarının, ısı derecelerine göre yer kabuğunun 2000 metre derinliğinden çıktığı belirlenmiş.

Merkez ilçe Çekirge ve Zeyni Nine yukarı menbaını oluşturan Vakıf Bahçe, Çekirge'deki tüm oteller, Çelik Palas ve Askerî Hastanenin yararlandığı kaplıca grubu.

36-46 santigrat sıcaklığında, 27.5 eman radyoaktivitesi olan şifalı sular, romatizmal sendromlar, hareket sisteminin ağrılı hastalıkları, kadın hastalıkları, damar tıkanıklığı, diabet, gut ve metabolizma bozukluklarına iyi geliyor.

Kaynarca, Kükürtlü, Karamustafapaşa'yı oluşturan Bademli Bahçe, kaynağına yakınlığına göre 58-78 santigrat sıcaklığında, 2.3 - 5.6 eman radyoaktivite değerli şifalı suların da preferik damar hastalıkları ile koronik iltihaplı hastalıklara yararlı olduğu söyleniyor.

Çekirge'de bulunan konaklama tesislerinde kalındığında kaplıcalardan da yararlanma olanağı doğuyor. Buradaki tesisler içinde Çelik Palas, Kaynarca, Kocamustafa, Yeni Kaplıca, Dilman, Kükürtlü, Akdoğan, Adapalas, Gönlü Ferah, Üstügüzel, Mutlu, Park, Selvinaz, Temizel, Yıldız, otelleri ile pansiyonlar sayılabilir.

Ayrıca Bursa içinde "Zeyni Nine Kaynağı", "Havuzlu Park Kaynağı" ve "Garipler Altı Kaynağı" bulunuyor.

ARMUTLU KAPLICASI

Armutlu bucak merkezinin 4 kilometre kuzeyinde bulunuyor. Hafif ekşi lezzetinde ve kokusuz suyu içilebilir ve banyo yapılabilir. Romatizma, gut, şişmanlık, kadın, deri ve idrar yolları hastalıklarının tedavisi için ideal bir yer.

İNEGÖL-OYLAT KAPLICALARI

İnegöl merkezinden 28 kilometre güneyde bulunan Oylat Kaplıcaları'nda konaklayabilirsiniz. Madenli suları hidrokarbonatlı ve arseniklidir. Banyo yapıldığında ve içildiğinde her tür vücut ağrılarına ve mide hastalıklarına iyi geldiği bilinir.

KELES KAPLICALARI

İlçe merkezinin güneybatısında konaklama yönünden fazla elverişli koşullara sahip bulunmayan bir kaplıca

MUSTAFAKEMALPAŞA KAPLICALARI

Dümbüldek Hamamı: İlçe merkezine 10 kilometre uzaklıkta. Hafif ekşi ve kükürt kokan, içildiğinde gazoz tadı bırakan bir suyu var.

Keleşpınar (Gündoğdu) Ilıcası: Gündoğdu Köyü'nün batısında yer alan sıcak su ılıcası banyo olarak kullanılıyor.

Cin Hamamı Kaynağı: Çekirge'nin batısında kaçak sulardan kaynar.

Küplüce Kaynağı: Çekirge'nin güney-batısında yer alır. Küçük bir hamama su verir.

Bademli Bahçe: Bursa-Mudanya yolunun iki tarafında yer alır. Sıcaklıkları yüksek, içinde kükürtlü hidrojen bulunan sulardır.

Kükürtlü Kaynaklar: Kükürtlü Otel'in bahçesinde kaynar.

Karamustafa Kaynakları: Mudanya yolu üzerinde yer alır. Biri soğuk, ikisi sıcak üç kaynaktan oluşur.

Mevlevî Şeyh Bahçesi Kaynağı: Ovadaki kaynaklardan biri,

Dabak Eşref Bahçesi Kaynağı: Ovada bulunan ve kullanılmayan bir kaynak.

Bekâr Hamamı Kaynağı: Ovada bulunuyor ve bu da diğeri gibi kullanılmıyor.

GEMLİK KAPLICASI

Gemlik ilçe merkezine on dakika uzaklıkta ve Umurbey yolu üzerinde bulunuyor. Doğal lezzette, kokusuz ve az madenli bir su.

ORHANELİ KAPLICALARI

Ağaçhisar Ilıca ve Çamuru: Ağaçhisar Köyü'nün kuzeyinde, Kocaçay kenarında yer alır. Banyo ve bölgesel çamur uygulaması yapılır. Ağrılı hastalıklarda, uyuz ve deri hastalıklarında banyosu iyi gelir.

Ilıcaksu: Orhaneli ilçesinin Harmancık bucağı batısında Ilıcak Köyü'ne yakın. Bir kümbetle örtülü ılıcanın ağrılı hastalıklara iyi geldiği söylenir.

Sadağ Ilıcası: Sadağ Köyü yakının da bir dere içinde. Doğal lezzette kokusuz, berrak bir su.

Şükrüye ÇMAMURU: İlçe merkezinden 2 saat uzaklıktaki Şükrıye Köyü'nde yer alır. Sıcak çamurunun ağrılı hastalıkları ile uyuz ve deri hastalaklarına iyi diği bilinir.

ORHANGAZİ KAPLICASI

"Ueramet Ilıcası" İlçe merkezinin kuzey- ba ısında Keramet kköyü'nde bulunuyor. ılıca ağrılı hastalıklar için öngriliyor.

Anfora-Tour
Anfora
Turizm-Seyahat Acentası
ANFORA'dan UNUTAMAYACAĞINIZ BIR GEZI
● ÜRGÜP ● NEMRUT ● VAN'ın tüm güzelliklerini yaşamanız için
● 4 Haziran-10 Haziran 1981 tarihleri arasında bizimle olunuz.
Lüks otobüs ve uçakla seyahat, lüks otellerde konaklama, tüm yemekler, rehberlik hizmetleri, müze girişleri ve sürpriz dolu eğlenceler. ● 22.500.-TL.
* BROŞÜR İSTEYİNİZ *
Merkez: Akay Cad. 21/1 Bakanlıklar-Ankara Tel: 17 77 85
Şube: Büyükdere Cad. 27/4 Şişli-İSTANBUL
Tel: 41 01 83 - 41 55 60

LİDER TURİZM Sunar
Yılların Tecrübesi
ALANYA-BÜYÜK OTEL
Otobüs, otel ve bütün yemekler
1 HAFTA: 13.000.-TL.
2 HAFTA: 24.500.-TL.
MARMARIS-MOTEL POSEIDON
Otobüs, otel ve bütün yemekler
1 HAFTA: 14.500 TL.
2 HAFTA: 27.500 TL.
A 887
● ANKARA: 17 32 23 - 18 45 10
● İSTANBUL: 46 89 20 - 41 13 69 ● KADIKÖY: 38 90 59
● İZMİR: 14 81 57 ● ADANA: 16 795 ● SAMSUN: 15 205

LİDER TURİZM Sunar
Yılların Tecrübesi
1 - JAPONYA VE UZAK DOĞU
İstanbul - Tokyo - Hakone - Honkong - Manila - Bangkok - Pattaya - Singapur - İstanbul.
21 GÜN LÜKS OTELLER
* 165.000.-TL. ve 490 Dolar
2 - KUZEY AMERİKA
İstanbul - Miami - Houston - Los Angles - Hollywood - Las Vegas - San Fransisco - New York - İstanbul.
18 GÜN LÜKS OTELLER * 150.000.-TL. ve 490 Dolar
A 887
● ANKARA: 17 32 23 - 18 45 10
● İSTANBUL: 46 89 20 - 41 13 69 ● KADIKÖY: 38 90 59
● İZMİR: 14 81 57 ● ADANA: 16 795 ● SAMSUN: 15 205

PARAÇEK
Yapı Kredi'nindir.

"Para-Çek"li yolculuklar, iyi yolculuklar.

"Para-Çek"
Yapı Kredi'nin toplu para taşımaya kolaylık ve güven getiren hizmetidir.

"Para-Çek", gezilerde, alışverişlerde parayı tehlikelerden korur. Kaybolursa giden çek defteri olur. Para, Yapı Kredi'de durur. Kaybeden, yenisini alır.

Bir Yapı Kredi'den alınan* "Para-Çek" (yurdun dört yanındaki) 577 Yapı Kredi'de provizyon aranmadan, anında paraya çevrilir.

3.000'i aşkın alışveriş merkezinde ve tüm ödemelerde para yerine geçer.

Yapı Kredi'den "Para-Çek" alın, yola tedbirli çıkın.

*Yapı Kredi'de, hesabı olsun olmasın, dileyen herkes, dilediği kadar "Para-Çek" alabilir.

YAPI ve KREDİ BANKASI
"hizmette sınır yoktur"